

Sygn. akt II Ca 475/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Kobus

Sędziowie: SO Maria Kolcz

SO Alicja Chrzan

Protokolant: Bogusława Mierzwa

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2014 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy

z powództwa (...)– (...)w D.

przeciwko(...)Spółce z o.o. we W., A. K.i J. K.

o zapłatę 17.749,03 zł

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie

z dnia 11 kwietnia 2014 r., sygn. akt I C 444/11

I. oddala apelację;

II. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 1.200 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn.akt II Ca 475/14

UZASADNIENIE

Zasądzonym wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2014 roku, sygn. akt I C 444/11 Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie oddalił powództwo (...)– (...)w D.przeciwko (...)Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością we W., A. K.i J. K.o zapłatę kwoty 17 749,03 zł; zasądził od strony powodowej na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 2 400,00 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 marca 2007 roku, strona powodowa (...)– (...)w D.zawarła ze stroną pozwaną (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością we W.umowę w sprawie refundowania kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy stworzonych dla skierowanych bezrobotnych.

Zgodnie z umową jej przedmiotem była realizacja programu w formie utworzenia jednego nowego stanowiska pracy – doradca klienta, łącznie na okres, co najmniej 24 miesiące począwszy od dnia 03 kwietnia 2007 roku do dnia 02 kwietnia 2009 roku.

Strony ustaliły, że wysokość refundowanych kosztów na wyposażenie jednego stanowiska pracy wynosi łącznie 12 100 zł, jednak nie więcej niż 5-krotność przeciętnego wynagrodzenia na jedno stanowisko pracy.

Na mocy niniejszej umowy pozwana Spółka zobowiązana była m.in. do zawarcia z bezrobotnym umowy o pracę na okres 24 miesiące, począwszy od dnia 03 kwietnia 2007 roku do dnia 02 kwietnia 2009 roku, przyjęcia do pracy kolejnego bezrobotnego skierowanego przez Urząd w miejsce bezrobotnego, z którym stosunek pracy ustał lub wygasł i zawarcia z nim umowy o pracę na czas określony, uzupełniający 24 miesięczny okres realizacji programu w zakresie zatrudnienia; utrzymania przez okres od dnia 03 kwietnia 2007 roku do dnia 02 kwietnia 2009 roku przeciętnego poziomu zatrudnienia z ostatnich 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o refundację, powiększonego o liczbę osób zatrudnionych na stanowiskach pracy utworzonych w wyniku uzyskanej refundacji; przedkładania przez okres od dnia 03 kwietnia 2007 roku do dnia 02 kwietnia 2009 roku w okresach kwartalnych – po zakończeniu każdego kwartału, imiennych raportów (...)lub (...)dotyczących zatrudnionego bezrobotnego oraz deklaracji rozliczeniowych (...)dotyczących ogółu pracowników objętych ubezpieczeniem z tytułu zatrudnienia; niezwłocznego przekazywania na pisemny wniosek Urzędu informacji niezbędnych dla oceny prawidłowości realizacji programu, monitoringu i wykonywania obowiązków sprawozdawczych, uregulowanych odrębnymi przepisami oraz zwrotu w ciągu 30 dni od otrzymania wezwania refundacji m.in. w przypadku naruszenia warunków umowy.

Strony zastrzegły nadto, że Urząd ma prawo kontroli w zakresie przestrzegania obowiązków wynikających z niniejszej umowy, a w przypadku naruszenia przez pozwaną Spółkę warunków umowy, bądź udaremnienia lub utrudniania kontroli, Urząd miał prawo wstrzymania lub odmowy refundacji kosztów wynikających z umowy oraz rozwiązania jej ze skutkiem natychmiastowym.

Zabezpieczeniem przyznanych środków był weksel in blanco wystawiony przez pozwaną Spółkę i poręczony przez poręczycieli – pozwanych A. K. i J. K..

Na refundownym stanowisku doradcy klienta zatrudniono D. M.

W okresie obowiązywania umowy (...)w D.tylko jeden raz, tj. dnia 26 lutego 2009 roku wezwał stronę pozwaną (...)Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością we W.do przedłożenia kolejnych umów o pracę skierowanej przez Urząd bezrobotnej - D. M.oraz deklaracji rozliczeniowych (...)i imiennych raportów dotyczących ogółu pracowników objętych ubezpieczeniem z tytułu zatrudnienia za okres od lipca 2008 roku do grudnia 2008 roku. Wcześniej w tym celu pracownicy urzędu dwukrotnie kontaktowali się z pracownikiem (...)Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością we W..

Kolejne pisma wzywające do złożenia niezbędnych dokumentów o stanie zatrudnienia (...)w D.kierował do pozwanej Spółki w dniu 21 kwietnia 2011 roku i w dniu 25 maja 2011 roku.

Następnie pismem z dnia 19 lipca 2011 roku (...)w D.zwrócił się do strony pozwanej (...)Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością we W.o zwrot kwoty 12.100 zł z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia uzyskania środków tj. 17 kwietnia 2007 r., które na dzień 19 lipca 2011 roku wynosiły kwotę 6 399,08 zł powołując się na fakt, iż wymagane umową deklaracje (...)były składane nieregularnie, a z przedłożonych z opóźnieniem dokumentów (...)nie było możliwe ustalenie faktycznej liczby zatrudnionych pracowników w okresie od dnia 03 kwietnia 2007 roku do dnia 02 kwietnia 2009 roku. Pismo to zostało również doręczone poręczycielom – pozwanym A. K.i J. K..

Pozwani nie zwrócili uzyskanej kwoty refundacji wraz z ustawowymi odsetkami. W związku z tym (...)w D.wezwał stronę pozwaną (...)Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością we W.oraz pozwanych poręczycieli o zwrot kwoty 12.100 zł wraz z ustawowymi odsetkami naliczonymi od dnia uzyskania środków tj. 17 kwietnia 2007 roku do dnia wpływu należności na rachunek bankowy(...), pod rygorem skierowania sprawy na drogę sądową. Wobec braku zapłaty strona powodowa w dniu 15 września 2011 roku wypełniła weksel in blanco na kwotę 18 749,03 zł oznaczając termin płatności na dzień 22 września 2011 roku, a następnie pismem z dnia 15 września 2011 roku wezwała pozwaną Spółkę oraz pozwanych poręczycieli do wykupu weksla.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie pismem z dnia 10 września i 14 września 2011 roku pełnomocnik pozwanej Spółki odmówił spełnienia świadczenia, albowiem umowa została wykonana prawidłowo, zaś wszelkie wymagane dokumenty zostały przedłożone w marcu 2009 roku. Z kolei pozwani A. K.i J. K.pismami z dnia 22 września 2011 roku za pośrednictwem swojego pełnomocnika wezwali (...)w D.do podania faktów i dowodów, z których wynikałoby, iż są dłużnikami, odmawiając jednocześnie spełnienia świadczenia pieniężnego.

W odpowiedzi na powyższe (...)w D.pismem z dnia 28 października 2011 roku poinformował pełnomocnika pozwanych o przyczynach wypowiedzenia umowy, zaznaczając, że podał je już wcześniej w piśmie z dnia 19 lipca 2011 roku, tj. nie złożenie wszystkich deklaracji (...)uniemożliwiających ustalenie faktycznej liczby pracowników w okresie od dnia 03 kwietnia 2007 roku do dnia 02 kwietnia 2009 roku. W odpowiedzi na powyższe pełnomocnik pozwanej Spółki podtrzymał dotychczasowe stanowisko.

Pozwana Spółka nie naruszyła warunków umowy, tj. utrzymała przez okres od dnia 03 kwietnia 2007 roku do dnia 02 kwietnia 2009 roku przeciętny poziom zatrudnienia z ostatnich 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o refundację, powiększony o liczbę osób zatrudnionych na stanowiskach pracy utworzonych w wyniku uzyskanej refundacji, tj. w wymiarze 4,2 etatu oraz zatrudniała na refundowanym stanowisku w tym okresie D. M..

W trakcie pracy D. M.zaszła w ciążę i w związku z tym w okresie od dnia 30 maja 2008 roku do dnia 04 grudnia 2008 roku przebywała na zwolnieniu lekarskim, a w okresie od dnia 05 grudnia 2008 roku do dnia 02 kwietnia 2009 roku na urlopie macierzyńskim.

Sąd Rejonowy wydając powyższy wyrok przyjął, że roszczenie pozwu opiera się na zobowiązaniu wekslowym, a mianowicie roszczeniu z weksla in blanco. Sąd Rejonowy wskazał, że weksel ten, określany w obrocie prawnym i gospodarczym jako weksel gwarancyjny, jest środkiem zabezpieczenia wiarygodności wynikających z różnych stosunków prawnych. Wystawiony jako własny (niepełny) i wręczony remitentowi w związku z zawarciem umowy, prowadzi do powstania zobowiązania wekslowego wystawcy. W tej sprawie weksel in blanco, wystawiony przez pozwaną Spółkę zabezpieczał wykonanie przez nią zobowiązań wynikających z umowy nr (...) w sprawie refundowania kosztów wyposażenia i doposażenia 1 stanowiska pracy tworzego dla skierowanego bezrobotnego. W związku z tym należy podkreślić, że zobowiązanie wekslowe (również z weksla in blanco) ma samodzielny i abstrakcyjny charakter oraz jest niezależne od podstawy prawnej jego zaciągnięcia. Remitentowi przysługuje, zatem w stosunku do wystawcy zarówno roszczenie ze stosunku podstawowego, jak i z weksla, przy czym może on uzyskać zaspokojenie wiarygodności tylko raz i do niego należy wybór roszczenia. W stosunku między remitentem, a wystawcą weksla samodzielność zobowiązania wekslowego ulega jednak „osłabieniu”. Mianowicie, w razie braku możliwości sformułowania skutecznych zarzutów wekslowych, wystawca weksla in blanco może podnieść przeciwko remitentowi zarzuty oparte na stosunku podstawowym i podważać w ten sposób zarówno istnienie, jak i rozmiar zobowiązania wekslowego. Sytuacja taka określana jest w orzecznictwie jako „przeniesienie sporu z płaszczyzny stosunku wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego”. Należy przy tym podkreślić, że owo „przeniesienie” nie skutkuje zmianą podstawy sporu ze stosunku prawa wekslowego na stosunek prawa cywilnego. Odwołanie się przez wystawcę weksla do stosunku podstawowego prowadzi jedynie do uwzględnienia tego stosunku w ramach oceny zasadności dochodzonego roszczenia wekslowego. Nadal, więc przedmiotem sporu jest roszczenie wekslowe, z tą tylko różnicą, że przy uwzględnieniu również stosunku podstawowego. W ramach wspomnianej oceny może się okazać, że dochodzone przez powoda roszczenie wekslowe nie powstało, gdyż wypełnił on otrzymany od pozwanego weksel in blanco, mimo nie przysługiwania mu wobec pozwanego roszczenia ze stosunku podstawowego, które weksel ten miał

zabezpieczać. W takim natomiast przypadku powództwo podlega oddaleniu (uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 kwietnia 2013 roku, I ACa 849/12, LEX nr 1307408; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2011 roku, II CSK 311/10, OSNC-ZD 2011, nr 3, poz. 66).

Zdaniem Sądu Rejonowego pozwana Spółka dopełniła warunki umowy nr (...)dotyczące utrzymania przez okres od dnia 03 kwietnia 2007 roku do dnia 02 kwietnia 2009 roku przeciętnego poziomu zatrudnienia z ostatnich 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o refundację, powiększonego o liczbę osób zatrudnionych na stanowiskach pracy utworzonych w wyniku uzyskanej refundacji, tj. w wymiarze (...)etatu oraz utrzymania przez ten okres zatrudnienia na utworzonym stanowisku D. M. także z tej przyczyny, że fakt ten został ostatecznie przyznany przez stronę powodową. Sąd Rejonowy podkreślił, że strona powodowa żądając zwrotu refundacji powoływała się jedynie na te okoliczności podnosząc, że wobec braku wszystkich dokumentów- nie może ustalić poziomu tego zatrudnienia – i to zarówno we wszystkich pismach kierowanych do pozwanych jak i w pismach procesowych. Kiedy zaś okazało się, że warunki te zostały spełnione, a zatem brak jest podstaw do żądania zwrotu refundacji, strona powodowa w trakcie procesu zaczęła podnosić, że pozwana Spółka nie dopełniła innego warunku umowy, tj. nie przedłożyła dokumentów (...)pozwalających na ustalenie, jakie koszty poniesiono w związku z zatrudnieniem D. M., co z kolei pozwoliłoby ustalić, czy nie została przekroczona maksymalna intensywność pomocy publicznej udzielonej na utworzenie refundowanego stanowiska (§ 9 umowy). W związku z tym, zdaniem Sądu Rejonowego powództwo podlegało oddaleniu chociażby z tej przyczyny, skoro rzeczywiste powody skutkujące żądaniem zwrotu refundacji okazały się nietrafione.

Ponadto Sąd Rejonowy zwrócił uwagę na fakt, iż w świetle postanowień zawartej przez strony umowy o refundację, przy jej literalnej wykładni, pozwana Spółka miała obowiązek przedkładać w okresach kwartalnych – po zakończeniu każdego kwartału, imienne raporty (...)lub (...)dotyczące zatrudnionego bezrobotnego oraz deklaracje rozliczeniowe (...)dotyczące ogółu pracowników objętych ubezpieczeniem z tytułu zatrudnienia – jedynie przez okres od dnia 03 kwietnia 2007 roku do dnia 02 kwietnia 2009 roku. Żądanie, więc przedłożenia tychże dokumentów po kilku latach po zakończeniu umowy wydaje się, więc nieuzasadnione. Strona powodowa miała wcześniej prawo kontroli w zakresie przestrzegania obowiązków wynikających z niniejszej umowy, a w przypadku naruszenia przez pozwaną Spółkę warunków umowy, bądź udaremnienia lub utrudniania kontroli, miała prawo wstrzymania lub odmowy refundacji kosztów wynikających z umowy oraz rozwiązania jej ze skutkiem natychmiastowym. Zdaniem Sądu Rejonowego nielogicznym jest postępowanie strony powodowej, skoro jak twierdzi – pozwana Spółka nie wywiązywała się z warunków umowy, a jednak nie skorzystała z przysługujących jej możliwości tj. np. nie rozwiązała umowy ze skutkiem natychmiastowym.

Sąd Rejonowy zauważył również, że ewentualne –bo nie udowodnione ani co do zasady ani co do wysokości - przekroczenie dopuszczalnej intensywności pomocy nastąpiłoby z przyczyn niezależnych od pozwanej Spółki, a mianowicie ze względu na ciężę zatrudnionej na refundowanym stanowisku oraz późniejszy urlop macierzyński. Znaczące przy tym jest to, że w okresie, gdy D. M. nie mogła pracować - strona powodowa nie przedstawiła pozwanej Spółce osób bezrobotnych, które mogłyby być zatrudnione na jej stanowisko. W ocenie Sądu Rejonowego w tych okolicznościach obciążenie jej zwrotem refundacji byłoby nieuzasadnione i nazbyt formalne. Podkreślić również należy, że w okolicznościach niniejszej sprawy taka interpretacja strony powodowej zwrotu refundacji była sprzeczna z intencjami stron i ustawodawcy przy wprowadzeniu refundacji za tworzenie nowych miejsc pracy.

W związku z tym zdaniem Sądu Rejonowego nie było podstaw do wystawienia weksla w celu realizacji tego roszczenia i obciążenia obowiązkiem zwrotu dochodzonej kwoty pozwanej Spółki oraz pozostałych pozwanych jako poręczycieli.

Nadto Sąd Rejonowy zauważył, iż zgłoszony zarzut przedawnienia nie zasługiwałby na uwzględnienie, gdyż termin przedawnienia w niniejszej sprawie wynosi 10 lat.

Powód zaskarżając powyższy wyrok apelacją, zarzucił Sądowi Rejonowemu naruszenie § 3 ust. 5 pkt 3 lit. c w zw. z § 11 ust. 1 oraz § 12 ust. 1 i § 8 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 listopada 2005 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu dokonywania refundacji ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia

lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz form zabezpieczania zwrotu otrzymanych środków (Dz. U. Nr 236, poz. 2002 ze zm.), sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz pominięcie żądania powoda wskazania przez pozwanych poniesionych kosztów zatrudnienia bezrobotnej na refundowanym stanowisku wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwoty 18.749,03 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty od dnia 16 września 2011 roku oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy przyjmując ustalenia Sądu Rejonowego za własne, zważył co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Przede wszystkim Sąd Okręgowy podziela ocenę prawną ustalonego stanu faktycznego oraz wyciągnięte z tej oceny wnioski, co zwalnia z potrzeby ponownego przytaczania powołanych w uzasadnieniu Sądu Rejonowego trafnych argumentów.

Ocena prawidłowości zastosowanych przepisów prawa materialnego może być dokonana jedynie po uprzednim ustaleniu, że dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne, stanowiące podstawę rozstrzygnięcia, zostały dokonane zgodnie z przepisami prawa procesowego.

Podniesione w apelacji zarzuty dotyczą dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny dowodów i poczynionych na ich podstawie ustaleń faktycznych.

Wykazanie jednak przez stronę, że sąd naruszył przepis art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że przyjęta za podstawę rozstrzygnięcia ocena dowodów przekracza granice przysługującej sądowi w tym zakresie swobody. Zatem skarżący powinien, posługując się wyłącznie argumentami prawnymi, wykazać, że sąd rażąco naruszył ustanowione w tym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów i że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy.

Skarżący w apelacji podnosząc, że pozwany 1 nie przedłożył powodowi kosztów jakie poniósł na zatrudnienie D. M. w istocie dokonuje odmiennej interpretacji dowodów zebranych w sprawie i prezentuje stan faktyczny przyjęty przez niego na podstawie własnej oceny dowodów.

Sąd Okręgowy podziela pogląd powoda, że weryfikacja spełnienia przesłanek związanych z zatrudnieniem jest pierwszą czynnością jaką powinien on wykonać dla ustalenia czy umowa została właściwie zrealizowana, a kolejną czynnością jest badanie czy beneficjent poniósł deklarowane koszty zatrudnienia osoby bezrobotnej na refundowanym stanowisku, a tym samym czy nie doszło do przekroczenia dopuszczalnej intensywności pomocy udzielonej beneficjentowi.

Jednakże powód nie dostrzega, jak trafnie to wskazał Sąd Rejonowy w uzasadnieniu, że w łączącej strony umowie z dnia 22 marca 2007 roku - **obowiązującej od dnia 3 kwietnia 2007 roku do dnia 2 kwietnia 2009 roku** - obowiązkom strony pozwanej 1 odpowiadały uprawnienia powoda, w szczególności do składania wniosków o niezwłoczne przekazywanie informacji w zakresie spełnienia przesłanek związanych z zatrudnieniem, z których to uprawnień powód w okresie obowiązywania tej umowy nie skorzystał.

Wbrew poglądowi powoda pozwana 1 nie miała obowiązku udzielenia informacji na wezwanie powoda z dnia 27 kwietnia 2011 roku o kosztach zatrudnienia, bowiem w powyższej dacie powód nie mógł już skorzystać z uprawnień wskazanych w powyższej umowie, skoro posiadał je do dnia 2 kwietnia 2009 roku.

Zatem Sąd Rejonowy nie naruszył art. 233 § 1 k.p.c., bowiem ocena zgromadzonego materiału dowodowego i dokonane na tej podstawie ustalenia faktyczne zostały dokonane w sposób uprawniony i brak jest podstaw do zaaprobowania poglądu apelującego co do ich nieprawidłowości, w szczególności w zakresie przyjęcia przez Sąd Rejonowy w oparciu o dokonane z urzędu ustalenie na podstawie informacji (...)Odział w W., iż umowa została należycie wykonana, oraz

przyjęcia, że powód nie udowodnił ani co do zasady, ani co do wysokości przekroczenia przez pozwaną 1 dopuszczalnej intensywności pomocy, bowiem Sąd Rejonowy przeprowadził odpowiednie co do zakresu postępowanie dowodowe, w szczególności dopuszczając dowód z umowy stron z dnia 22 marca 2007 roku oraz z informacji (...) Odział w W., a nadto szczegółowo wyjaśnił, którym dowodom i z jakich przyczyn dał wiarę.

Podkreślić należy, że Sąd Rejonowy przeanalizował szczegółowo dowody w oparciu o dyrektywy wskazane w art. 233 § 1 k.p.c. i ocenił ich wiarygodność według własnego przekonania opartego o wszechstronną analizę zebranego w sprawie materiału, zasady logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Wyprowadzone przez Sąd Rejonowy wnioski nie budzą zastrzeżeń.

Sąd Rejonowy nie naruszył również § 3 ust. 5 pkt 3 lit. c w zw. z § 11 ust. 1 oraz § 12 ust. 1 i § 8 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 listopada 2005 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu dokonywania refundacji ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz form zabezpieczania zwrotu otrzymanych środków, bowiem wyżej wskazane przepisy odnoszą się do obowiązków starosty przy rozpoznawaniu wniosku o refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Sąd Okręgowy o kosztach postępowania apelacyjnego orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., art. 108 § 2 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c.